

Чаго не хапае нефармальнай адукацыі, каб стаць інструментам развіцця рэгіёнаў?

Круглы стол «Нефармальная адукацыя ў рэгіёнах Беларусі: запатрабаванні, вопыт, інавацыі» прайшоў 28 верасня 2011 г. у Мінскім міжнародным адукацыйным цэнтры імя Йоханеса Рау.

Круглы стол праводзіўся ў рамках Тыдня нефармальнай адукацыі 2011 і сабраў каля сарака ўдзельнікаў — экспертаў, прадстаўнікоў дзяржаўных і грамадскіх арганізацый, якія займаюцца адукацыяй дарослых, з Беларусі, Літвы, Украіны, Малдовы, Узбекістана.

фота: Аляксея Братачкіна

Аналізуючы сітуацыю ў сферы нефармальнай адукацыі ў Беларусі, кансультант па арганізацыйным развіцці **Наталля Равава** распавяла пра вынікі даследавання, праведзенага ў 2010 г., у ходзе якога была зроблена спроба ацаніць попыт і прапановы адукацыйных паслуг рэгіянальным кантэксце. Згодна з вынікамі даследавання, шэраг негатыўных тэндэнцый, характэрных для сферы адукацыі дарослых, у апошняе дзесяцігоддзе пераадолець пакуль не атрымоўваецца: гэта і разрозненасць сектара, і слабое міжсектарнае ўзаемадзеянне, і недастаткова актыўнае прасоўванне грамадскімі арганізацыямі адукацыйных паслуг. Акрамя таго, прапанова адукацыйных праграм у сферы адукацыі дарослых па-ранейшаму засяроджана, у асноўным, у сталіцы, жыхарам рэгіёнаў — асабліва малых гарадоў і сельскіх тэрыторый — даступныя толькі паслугі па павышэнні кваліфікацыі, ды і то відавочна ў недастатковым аб'ёме. Аднак асноўнай праблемай, на думку эксперта, з'яўляецца **несфармаванасць у Беларусі культуры адукацыі праз усё жыццё і адсутнасць запыту на адукацыю, не звязаную найпрост з павышэннем кваліфікацыі і набыццём навыкаў, якія**

могуць павысіць канкурэнтаздольнасць чалавека на рынку працы. Такім чынам, арганізацыі і суб'екты, якія ставяць перад сферай адукацыі дарослых задачы павышэння якасці жыцця, рашэння сацыяльных і рэгіянальных праблем, трапляюць у сітуацыю, калі яны вымушаны фармаваць попыт на свае прапановы, а не задавальняць існуючыя патрэбы.

Тэму нефармальнай адукацыі як інструмента рэгіянальнага развіцця закрануў у сваім дакладзе **Дзмітрый Карпіевіч**, старшыня савета Асацыяцыі

дадатковай адукацыі і асветы. На яго думку, існуе неабходнасць у стварэнні і развіцці інстытуцыйных пляцовак, якія дазваляюць сістэме неформальнай адукацыі адэкватна і гнутка рэагаваць на патрэбы развіцця рэгіёнаў.

Магчымасць розных падыходаў да разумення мэтаў і прызначэння неформальнай адукацыі пазначыў у сваім выступе метадолаг, кіраўнік Агенцтва гуманітарных тэхналогій **Уладзімір Мацкевіч**. Ён лічыць, што пачынаць абмеркаванне ролі і месца неформальнай адукацыі ў рэгіянальным развіцці неабходна з пытання, ці ўсякая адукацыя спрыяе развіццю, і абмяркоўваць гэтае пытанне можна толькі ў нацыянальным маштабе, у кантэксце задач развіцця краіны і нацыі. Толькі арыентуючыся на фармаванне новых, інавацыйных узораў мыслення і дзейнасці, можна казаць аб развіцці, а не аб ліквідацыі адставання ў тых ці іншых галінах.

У другой частцы круглага стала былі прадстаўлены прыклады існуючых адукацыйных практык, удзельнікамі якіх з'яўляюцца жыхары сельскай мясцовасці, людзі «залатога веку», прадстаўнікі іншых мэтавых груп. Пра тое, як арганізавана адукацыйная дзейнасць для розных мэтавых груп і якія навучальныя праграмы

рэалізуюцца ў Гродне, раскажаў Вітаўт Руднік, старшыня праўлення ГА «Цэнтр “Трэці сектар”»; адукацыйныя магчымасці для сталых людзей Кобрына прадставіла Таццяна Байко, дырэктар Кобрынскага ТЦСАН; актуальныя пытанні фінансавай адукацыі розных сацыяльных груп у рэгіёнах прадставіў Ігар Мікульчык, старшыня спажывецкага кааператыву «Рэспубліканскі мікрафінансавы цэнтр». Гасцямі з Літвы і Украіны быў прэзентаваны міжнародны досвед працы рэгіянальных цэнтраў адукацыі дарослых.

Асноўнымі пытаннямі, якія абмяркоўваліся ў ходзе заключнай дыскусіі, сталі ўзаемадзеянне розных суб'ектаў у сферы неформальнай адукацыі і рэгіянальнага развіцця і актуальныя выклікі, што стаяць перад сферай сёння. На думку **Вітаўта Рудніка**, старшыні праўлення ГА «Цэнтр “Трэці сектар”», актуаль-

най неабходнасцю для рэгіянальнага развіцця і для Беларусі ў цэлым на дадзены момант з'яўляецца **грамадзянская адукацыя**, і менавіта развіццё гэтага напрамку павінна стаць стратэгічнай лініяй дзейнасці грамадскіх арганізацый. Агульную падтрымку выклікаў тэзіс Далі Цымбалюк, прадстаўніцы Асацыяцыі адукацыі дарослых Літвы, **аб неабходнасці дыялогу паміж рознымі суб'ектамі** як адзінага спосаба руху да вырашэння існуючых праблем. Развіваючы тэму прынцыпаў, на якіх такі дыялог можа будавацца, **Уладзімір Мацкевіч** адзначыў, што ў Беларусі досыць і ідэй, здольных забяспечыць развіццё, і людзей, якія маглі б іх рэалізоўваць, аднак **не хапае здольнасці кансалідавацца вакол агульных мэтаў** і гатоўнасці «працаваць над сабой», гэта значыць адмаўляцца ад састарэлых уяўленняў, спосабаў мыслення і дзеянняў на карысць больш сучасных і адэкватных сітуацыі і выклікам, якія стаяць перад беларускай грамадзянскай супольнасцю.

Падрыхтавала Юлія Галіноўская.

